

Kehityspoliittisen toimikunnan analyysi: Suomen kansainvälinen ilmastorahoitus tarvitsee selkeän suunnan

28.1.2022

Suomen kansainvälinen ilmastorahoitus tarvitsee pitkäjänteisen ja läpinäkyvän toimintamallin sekä suunnitelman rahoituksen kasvattamiseksi ja kohdentamiseksi. Näin todetaan Kehityspoliittisen toimikunnan (KPT) tuoreessa analyysiraportissa ”Suomen kansainvälinen ilmastorahoitus tarvitsee selkeän suunnan”. Raportissa esitetyt suositukset linjaavat toimia kohti vastuullisempaa, oikeudenmukaisempaa ja vaikuttavampaa ilmastorahoitusta.

Kansainvälisellä ilmastorahoituksella tarkoitetaan teollisuusmaiden velvoitetta kanavoidsa kehittyville maille rahoitusta, jolla tuetaan niiden toimia ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja sopeutumista ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Ilmastorahoituksella voidaan tasata eriarvoistumista ja huomioida erityisesti kaikkein köyhimmät ja haavoittuvimmat ihmisryhmät.

Tarve kasvattaa ilmastorahoitusta on kirjattu YK:n ilmastopuitesopimukseen ja Pariisin ilmastopuitesopimukseen, sillä nykyiset rahamäärät eivät pysty vastaamaan kansainvälisesti asetettuihin tavoitteisiin. Lisäksi rahoitus ohjautuu usein muualle kuin heikoimmassa asemassa olevien tukemiseen. Glasgow'n ilmastokokouksessa sovittiin, että teollisuusmaiden tulee saavuttaa jo aiemmin asetettu 100 miljardin Yhdysvaltain dollarin vuositaso ilmastorahoitukselle niin pian kuin mahdollista. Lähivuosina neuvotellaan rahoituksen tasosta vuoden 2025 jälkeen, ja paine kasvattaa rahoitusta kehittyville maille on kova. Lisäksi on tärkeää, että rahoitusta kohdennetaan tasapuolisesti sekä ilmastomuutoksen hillintään, että sen vaikutuksiin sopeutumiseen.

Suomen on kasvatettava ilmastorahoitusta ja parannettava sen ohjausta

KPT:n selvityksen mukaan Suomen julkista ilmastorahoitusta kehittyville maille on ohjattu varsin laajasti erilaisten kanavien, muotojen ja instrumenttien avulla. Valtaosa rahoituksesta on kanavoitunut kehityspoliittisten finanssisijoitusten ja monenkeskisten organisaatioiden sekä rahastojen kautta. Vuosille 2022–2026 budjetoiduissa määrärahoissa lahjamuotoisen tuen osuus olisi edelleen finanssisijoituksia suurempi. Kokonaisuudessaan ilmastorahoitus kasvaisi vaihdellen vuositasolla 189–225 miljoonan euron välillä.

KPT:n analyysiraportti esittää, että Suomen on aika ottaa kansainvälinen ilmastorahoitus täysimääräisesti käyttöön osana laajempaa ilmastopoliittikka ja YK:n

kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanoa. Riittävän rahoituksen takaamiseksi tulee laatia selkeä hallituskausia pidempi suunnitelma, joka sisältää kehitysyhteistyömäärärahojen kasvattamisen Suomen sitoumusten mukaiseen 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta viimeistään 2030 mennessä. Samalla ilmatorahoitusta on nostettava niin, ettei se vähennä muuhun kehitysyhteistyöhön kohdentuvia varoja. Rahoitusta tulee tarkastella kokonaisuutena ja sen toimeenpanossa tarvitaan laaja joukko toimijoita. Ilmatorahoituksen ohjausjärjestelmää ja toimijoiden välistä vastuunjakoa on syytä selkiyttää.

Lisätietoja:

KPT:n pääsihteeri Marikki Stocchetti, puh. 050 525 8649,
marikki.stocchetti@formin.fi

KPT:n puheenjohtaja Inka Hopsu, puh. 040 758 9545, inka.hopsu@eduskunta.fi

Kehityspoliittinen toimikunta on ainoa systemaattisesti ja laaja-alaisesti Suomen kehitysyhteistyötä sekä -politiikkaa seuraava ja analysoiva taho. Valtioneuvosto asettaa toimikunnan hallituskausittain. Sen jäsenistö koostuu eduskuntapuolueista, etu- ja kansalaisjärjestöistä sekä UniPID- verkoston yliopistoista.